

Projectplan

Projectplan Bornweg 4, Heino

Ontheffingaanvraag Flora- en faunawet

Stichting Baron van Ittersumfonds

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Projectplan Bornweg 4, Heino

Subtitel

Ontheffingaanvraag Flora- en faunawet

Projectcode	Datum	Status
14-160B	17 juni 2015	Definitief

Auteur(s)

M.A. (Martin) Heinen

Eindredactie

I. (Iwan) Veeman

Opdrachtgever

Stichting Baron van Ittersumfonds

Heinen, M.A. (2015). Projectplan Bornweg 4, Heino. Ontheffingaanvraag Flora- en faunawet. Rapport 14-160B. Ecogroen bv Zwolle.

© Ecogroen (2015)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

1. Algemene informatie	3
2. Werkzaamheden en planning	4
2.1 Werkzaamheden	4
2.2 Werkwijze werkzaamheden	4
2.3 Planning werkzaamheden	4
3. Verbodsartikelen	5
3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant	5
3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant	5
3.3 Doden en verwonden van het dier	5
3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier	5
3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier	5
3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of verblijfplaatsen van het dier	5
3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier	5
3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan	6
4. Ecologische inventarisatie	7
4.1 Methode inventarisatie	7
4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens	7
4.3 Locatie inventarisatie	7
5. Resultaten	9
5.1 Plantensoort: groeiplaatsen	9
5.2 Plantensoort: verspreiding	9
5.3 Plantensoort: omgevingscheck	9
5.4 Huismus	9
5.5 Huismus: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes	9
5.6 Huismus: omgevingscheck	9

6. Effecten **10**

6.1	Effect werkzaamheden: kwaliteit	10
6.2	Effect werkzaamheden: kwantiteit	10
6.3	Effect werkzaamheden: monitoren	10

7. Gunstige staat van instandhouding **11**

7.1	Staat van instandhouding	11
7.2	Afbreuk gunstige staat van instandhouding	11
7.3	Zorgvuldig handelen	11

8. Maatregelen **12**

8.1	Maatregel	12
8.2	Locatie maatregel	12
8.3	Doel maatregel	12
8.4	Effectiviteit maatregel	12
8.5	Afhankelijkheid van derden	13
8.6	Uitvoering maatregel: monitoren	13

9. Alternatieven **14**

9.1	Alternatieve locatie	14
9.2	Alternatieve inrichting	14
9.3	Alternatieve werkwijze	14
9.4	Alternatieve planning	15

10. Geraadpleegde bronnen **16**

Bijlagen

- Bijlage 1 - Verspreidingskaart Huismus
- Bijlage 2 - Ontwerp nieuwbouwplan
- Bijlage 3 - Mitigerende maatregelen Huismus

1. Algemene informatie

Projectnaam : *Bornweg 4, Heino*

Naam aanvrager : *Stichting Baron van Ittersumfonds, de heer D.E.H. van Ittersum*

Op het erf van Bornweg 4 in het buitengebied van Heino zijn plannen om twee extra woningen te realiseren. Een deel van de bestaande agrarische bebouwing wordt hiervoor gesloopt. Uit recent ecologisch onderzoek blijkt dat in de te slopen bebouwing jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus aanwezig zijn. Voor het verwijderen van nestplaatsen van deze soort is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Kader 1.1: Opbouw Projectplan

Voorliggend projectplan heeft dezelfde opbouw als het format van het 'Projectplan ruimtelijke ingrepen' zoals wordt aangeboden via de website www.rvo.nl. Het projectplan gaat nader in op de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd, in dit geval Huismus. Voor dit project is in 2014 een quickscan natuurtoets en aanvullend onderzoek uitgevoerd. In bijlage 1 zijn verspreidingskaarten opgenomen, in bijlage 2 wordt het nieuwbouwplan gepresenteerd en in bijlage 3 is de locatie van de mitigerende maatregelen weergegeven. De natuurtoets met resultaten van het ecologisch onderzoek (Lindenholz 2014) is als afzonderlijke bijlage meegestuurd met dit projectplan.

2. Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Op het erf van Bornweg 4 in het buitengebied van Heino zijn plannen om twee extra woningen te realiseren. Momenteel bestaat het plangebied uit een woonhuis, hooiberg, schuren en verharding. Ten behoeve van de nieuwbouw worden alle schuren gesloopt. Het woonhuis en de hooiberg blijven behouden. In bijlage 2 is het nieuwbouwplan weergegeven.

Uit recent ecologisch onderzoek blijkt dat in de te slopen bebouwing drie jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus aanwezig zijn. Deze zullen verdwijnen als gevolg van de sloopplannen. In dit projectplan geven we aan hoe de gunstige staat van instandhouding voor Huismus wordt behouden.

2.2 Werkwijze werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het slopen van de bestaande schuren.

2.3 Planning werkzaamheden

De werkzaamheden worden, afhankelijk van de planologische procedures en de verkoop van de nieuwe bouwkavels, uitgevoerd in de periode eind 2016-begin 2017.

Sloopwerkzaamheden vinden binnen deze periode alleen plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van beschermde diersoorten in de maanden september tot en met maart. Er wordt van deze maanden afgeweken als dit plantetechnisch gewenst is én een ter zake kundige heeft vastgesteld dat er op dat moment geen negatieve effecten op (voortplantingsplaatsen van) beschermde soorten zijn te verwachten.

3. Verbodsartikelen

3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Niet van toepassing.

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Niet van toepassing.

3.3 Doden en verwonden van het dier

Niet van toepassing.

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier

Niet van toepassing.

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Wel van toepassing. Als gevolg van de voorgenomen sloop van de bebouwing verdwijnen drie nestplaatsen van Huismus.

3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of verblijfplaatsen van het dier

Wel van toepassing. Als gevolg van de voorgenomen sloop van de bebouwing worden drie nestplaatsen van Huismus verstoord.

3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier

Niet van toepassing.

3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Niet van toepassing.

4. Ecologische inventarisatie

4.1 Methode inventarisatie

Tijdens zes bezoeken, verspreid over de dag en avond is het plangebied door verschillende ter zake deskundigen onderzocht (zie tabel 4.1). Er is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaar beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 en 3) en aan bedreigde (Rode Lijst) soorten. Voor zover mogelijk zijn alle soortgroepen geïnventariseerd. Er is specifiek voor de aangrenzende omgeving nagegaan of hierin jaarrond beschermde nesten van broedvogels of potentiële verblijfplaatsen en leefgebied van Steenmarter aanwezig zijn. Een uitgebreide beschrijving van de methode wordt gegeven in Lindenholz (2014).

In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 10 Literatuur) en 'expert judgement' is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Tabel 4.1 Data van de uitgevoerde ecologische onderzoeken.

Datum	Omschrijving
12 mei 2014	Quickscan natuurtoets
12 en 13 mei 2014	Ochtendbezoek Huismus
25 juni 2014	Avondbezoek vleermuizen (vliegrouetes en kraamkolonies)
15 juli 2014	Ochtendbezoek vleermuizen (kraamkolonies)
11 augustus en 18 september 2014	Avondbezoeken vleermuizen (vliegrouetes en paarverblijfplaatsen)

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

De veldbezoeken zijn allemaal uitgevoerd in het voorjaar en de zomer van 2014 (zie tabel 4.1).

4.3 Locatie inventarisatie

Het plangebied in figuur 4.1 (volgende pagina) is geheel onderzocht. Voor jaarrond beschermde broedvogels zijn omringende erven ook onderzocht.

Figuur 4.1 Ligging van het plangebied. De gele lijn geeft de te slopen bebouwing weer, de blauwe lijn de te behouden bebouwing. Kaartbron: Google Earth.

5. Resultaten

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Niet van toepassing.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Niet van toepassing.

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Niet van toepassing.

5.4 Huismus

- a In drie schuren zijn in totaal drie territoria van Huismus aangetroffen (zie bijlage 1);
- b De populatieomvang wordt geschat op zes tot maximaal 15 dieren (grootste aantallen als de jongen net zijn uitgekomen);
- c De populatie maakt onderdeel uit van netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties op erven in het buitengebied van Heino.

5.5 Huismus: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Het plangebied maakt ook onderdeel uit van het foerageergebied van Huismus. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om de erven aan de Bornweg, Nieuwe Wetering en Rozendaalseweg ten westen van Heino.

5.6 Huismus: omgevingscheck

Het habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal eisen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) moeten liggen. Het betreft een combinatie van nestgelegenheid, voedsel (voor volwassenen en jongen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken, coniferen en klimplanten, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Deze combinatie van eisen zijn op veel plekken aanwezig binnen de actieradius van 200-500 meter van de nestplaatsen van Huismus aan de Bornweg. Het betreft diverse boerderijen met groene erven en stallen met vee binnen de actieradius van de broedpaartjes Huismus aan de Bornweg.

6. Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

De voorgenomen sloopplannen veroorzaken het verdwijnen van drie nestplaatsen van Huismus en bijbehorend foerageergebied aan de Bornweg 4. Door het vroegtijdig plaatsen van zes nestkasten binnen een straal van 500 meter vanaf de nestlocaties aan de Bornweg blijven voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig. Deze worden geplaatst in de te behouden hooiberg. Dit is een geschikte locatie met voldoende schuil- en foerageermogelijkheden voor Huismus. De kasten worden zodanig aangebracht dat ze ook op de langere termijn kunnen worden gebruikt en voldoende nestlocaties voor Huismus aanwezig blijven. De voorzieningen worden aangebracht in de nabijheid van het bestaande erf met groenelementen, zodat deze plek ook snel geschikt is als nestplaats voor Huismus.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

Als gevolg van de voorgenomen sloopplannen verdwijnen drie nestplaatsen. Door het nemen van maatregelen voor mitigatie van nestplaatsen, zoals voorgeschreven in de soortenstandaard van Huismus (Dienst Regelingen 2011), zal het aantal nestplaatsen voorafgaand aan de sloop en na oplevering van de nieuwbouw zowel tijdelijk als permanent worden verdubbeld. Zie verder hoofdstuk 8 (maatregelen). Verder blijft de oppervlakte foerageergebied gelijk of breidt zelfs uit, aangezien bij de twee nieuw te bouwen huizen tuinen worden aangelegd.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Tijdens de uitvoering van de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden en het nemen van maatregelen zal overlegd worden met en toezicht worden gehouden door een ter zake kundige van het ecologisch adviesbureau Ecogroen.

Ecogroen is lid van het Netwerk Groene Bureaus (www.netwerkgroenebureaus.nl), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en conformeert zich tevens aan de door het netwerk opgestelde gedragscode. Ecogroen heeft tevens van het voormalige Ministerie van EL&I een volledige ontheffing in gevolge artikel 75A van de Flora- en faunawet, voor de inventarisatie van beschermde planten en dieren in Nederland en het bezit en gebruik van diverse vangmiddelen (registratienummer FF/75A/2011/007).

7. Gunstige staat van instandhouding

7.1 Staat van instandhouding

Huismus is een algemene soort in Nederland en ook in Heino. Omdat het plangebied slechts een klein onderdeel vormt van de grotere populatie Huismus in deze regio, komt de gunstige staat van instandhouding van deze soort op lokaal en landelijk niveau niet in het geding door de plannen. Om dit duurzaam te kunnen garanderen worden maatregelen genomen waarmee wordt gezorgd voor permanente vervangende nestlocaties voor de aanwezige Huismussen.

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Niet van toepassing, zie 6.1, 7.1 en hoofdstuk 8.

7.3 Zorgvuldig handelen

Huismus

Bij de planning van de sloopwerkzaamheden wordt rekening gehouden met de seizoensactiviteit van Huismus om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting) te voorkomen. De broedperiode van Huismus loopt van april tot en met augustus. Genoemde periode kan zowel eerder als later beginnen of eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en van de meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van Huismus geeft de exacte periode van voortplanting aan.

Overige broedvogels

- Bij het verwijderen van beplanting wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van broedvogels. Voor alle (mogelijk) aanwezige broedvogels geldt dat werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen buiten het broedseizoen dienen te worden gestart. De werkzaamheden mogen alleen doorlopen tot of beginnen in het broedseizoen wanneer vooraf zeker is gesteld dat broedvogels ontbreken binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dit gebeurt middels een eenvoudige inspectie vooraf door een ter zake kundige;
- Om de werkzaamheden vlot te laten verlopen wordt geadviseerd om, indien nodig, aanwezige beplanting zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te kappen en te verwijderen, in de periode van 1 oktober – 1 maart. Eventuele takkenhopen dienen niet in het werkgebied achter te blijven omdat daar vogels in kunnen gaan broeden;
- De sloop van de bebouwing vindt plaats buiten de broedtijd van Huismus en overige aanwezige en te verwachten vogelsoorten.

8. Maatregelen

8.1 Maatregel

Als gevolg van de sloop van bebouwing in het plangebied is het volgens de soortenstandaard Huismus noodzakelijk dat voor elke aan te tasten of te verwijderen nestplaats minimaal twee nieuwe nestplaatsen worden gecreëerd in de vorm van bijvoorbeeld nestkasten, neststenen, vogelvides of vergelijkbare voorzieningen. In dit geval worden minimaal zes alternatieve nestplaatsen gerealiseerd, in de vorm van nestkasten, die zowel tijdelijk als permanent worden gebruikt.

8.2 Locatie maatregel

In bijlage 2 is de maatregellocatie aangegeven. Het betreft de bestaande halfopen hooiberg die behouden blijft. In deze hooiberg worden aan de dichte kant en de binnenkant onder de dakrand zes houten nestkasten (lxbxh circa 12x12x21 cm) meer dan 50 centimeter uit elkaar opgehangen. De openingen van de kasten wijzen naar buiten. De uitvoering van de maatregelen blijft beperkt tot dit gebied.

8.3 Doel maatregel

Het doel van de maatregelen is om zorgvuldig te handelen ten aanzien van alle aanwezige strikt beschermde tabel 2 en 3 soorten.

8.4 Effectiviteit maatregel

Tijdelijke nestlocaties

Zoals in paragraaf 5.6. is beschreven zijn in de omgeving diverse erven geschikt als broedlocatie voor Huismus. Op het erf van Bornweg 4 binnen het plangebied ligt de huidige hooiberg op een rustige plek. Door het ophangen van zes nestkasten is de hooiberg eenvoudig en doeltreffend geschikt te maken als nestlocatie voor de drie paartjes die hun nestplek bij de sloop van de schuren dreigen te verliezen. De nestkasten worden minimaal drie maanden voor aanvang van de sloop opgehangen zodat de mussen kunnen wennen aan hun nieuwe broedlocatie. Omdat de nieuwe broedlocatie zeer kort bij de huidige nestplekken is gelegen, is de hooiberg als foerageerplek al bekend bij de mussen en is de kans zeer groot dat zij hier gaan broeden als geschikte nestkasten worden aangeboden. Omdat de kasten op een droge beschutte en veilige plaats in de hooiberg worden opgehangen, doen zij ook dienst als permanente alternatieve nestvoorziening.

Permanente nestlocaties

De in de hooiberg opgehangen nestkasten (zie hierboven) doen ook dienst als permanente nestvoorziening. Zij worden zodanig opgehangen dat weer en wind er geen vat op hebben en krijgen hierdoor een duurzaam karakter.

Het alternatief van het plaatsen van bijvoorbeeld een permanente vogelvide in de twee nieuw te bouwen huizen is praktisch niet haalbaar. Dit heeft te maken met het tijdstip waarop de twee bouwkavels worden verkocht aan particulieren en derden in het bouwplan een vide zouden moeten opnemen, wat niet realistisch is. Het aanbrengen van een vogelvide in de te handhaven boerderij is niet eveneens niet te realiseren omdat het (rietten) dak hiervoor niet geschikt is.

8.5 Afhankelijkheid van derden

Bij het plaatsen van zes tijdelijke en permanente nestkasten in de hooiberg is de opdrachtgever niet afhankelijk van derden. In overleg met een ter zake kundige van Ecogroen is de locatie van de voorzieningen uitgekozen en wordt het plaatsen van de nestkasten uitgevoerd.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

De nestkasten worden in de soortenstandaard Huismus genoemd als geschikte alternatieven voor nestplaatsen van Huismus. Zij worden geplaatst in overleg met een ter zake kundige van Ecogroen.

9. Alternatieven

9.1 Alternatieve locatie

Een alternatieve locatie is niet mogelijk. De locatie betreft een erf met opstallen. Op de locatie wordt in het kader van de regeling Rood voor rood agrarische bebouwing gesloopt om plaats te maken voor twee woningen met erf en tuin.

9.2 Alternatieve inrichting

Alternatieve inrichtingsplannen waarbij de nestplaatsen van Huismus kunnen blijven gehandhaafd zijn niet mogelijk omdat de schuren in slechte onderhoudsstaat zijn (zie figuur 9.1) en worden gesloopt om ruimte te maken voor woningbouw. Na de herinrichting als locatie voor twee nieuwe woningen met tuinen zullen meer nestmogelijkheden voor Huismus aanwezig zijn dan nu het geval is.

Figuur 9.1 Te slopen bebouwing in het plangebied (foto: M. Hoksberg).

9.3 Alternatieve werkwijze

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. De huidige bebouwing is in het verleden gebruikt als vee-stal en opslag van landbouwmachines. De onderhoudstoestand is slecht en het plangebied wordt ingericht als woonlocatie. Een alternatief als renovatie in plaats van sloop is planmatig, technisch en financieel niet haalbaar en niet wenselijk.

9.4 Alternatieve planning

De sloop van de bebouwing zal starten buiten het broedseizoen van Huismus en overige broedvogels.

10. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Dienst Regelingen (2011). Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*.

Lindenholz, J. (2014). Natuurtoets Bornweg 4, Heino. Inventarisatie, beoordeling en advies in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 14-160. EcoGroen Advies, Zwolle.

Internet

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Zoogdieratlas.nl (website met zoogdierwaarnemingen in Nederland).

Bijlagen

Bijlage 1 - Verspreidingskaart Huismus

Bron luchtfoto: Google Maps; gele lijn: plangebied.

Bijlage 2 - Ontwerp nieuwbouwplan

Bron: Bestemmingsplan Buitengebied Raalte, Overijssel herziening nr. 13, omgeving Bornweg 4

Bijlage 3 - Mitigerende maatregelen Huismus

Rode stip: locatie hooiberg met alternatieve nestlocaties (zowel tijdelijk als permanent); blauwe lijn: te handhaven; gele lijn: te slopen bebouwing.

